

Ljubljana, 07.09.2020

Stališče Zdrúženja Frank

"Smernice ZBS za ureditev razmerij med bankami in kreditorejmalci v CHF"

Zdrúženje bank Slovenije (ZBS) je 26.06.2020 na svoji spletni strani objavilo že dlje časa napovedan dokument **"Smernice za ureditev razmerij med bankami in kreditorejmalci, katerih potrošniška kreditna pogodba je nominirana v švicarskih frankih ali vsebuje valutno klavzulo v švicarskih frankih"** (<https://www.zbs-giz.si/news.asp?StructureId=1429&ContentId=12206>).

Smernice, ki so jih sprejele članice ZBS, so **nezadostne, nedorečene** in celo **škodljive** kreditorejmalcem. Dokument vsebuje nov element nepoštenosti, saj se mora kreditorejmalec že takrat, ko izrazi načelen interes za ureditev problema, to je, še preden ga banka seznaní s konkretno ponudbo v njegovem primeru, **vneprej odpovedati pravnemu varstvu** in podati izjavo, da sta z banko sklenila izvensodno poravnavo. Kreditorejmalec se tako pravnemu varstvu odpove tudi v primeru, ko je ponudbo banke glede preračuna in nove kreditne pogodbe po tem, ko se je z njo seznanil, zavrnil, ker je ugotovil, da ponudba ne ustreza njegovim pričakovanjem. V dokumentu ZBS ni zaslediti časovnega okvira znotraj katerega naj bi banke izpeljale rešitev, niti seznama bank, ki nameravajo k reševanju pristopiti, prav tako pa smernice tudi ne omejujejo banke in kreditorejmalca, da se dogovorita za drugačno spremembo potrošniške kreditne pogodbe, kot je predstavljena v okviru teh smernic, kar še dodatno vzbuja dvom v resnost in poštenost namere. Zaradi navedenega smo v Zdrúženju Frank svojim članom že svetovali, da **ne sprejemajo prenatgljenih in tveganih odločitev**, ki bi jim jih banke ponudile na osnovi tega dokumenta. Enako pozornost predlagamo tudi **vsem ostalim potrošnikom** s kreditno pogodbo, ki je nominirana v švicarskih frankih ali vsebuje valutno klavzulo v švicarskih frankih.

***

Nadaljevanje nepoštene poslovne prakse bank

1.

Smernice ZBS ne naslavlajo glavnega problema kreditov v švicarskih frankih, ki je neomejeno valutno tveganje na strani kreditorejmalca. To je značilno za veliko večino, če ne za vse, kreditne pogodbe v Sloveniji sklenjene med leti 2004 in 2010. Kriteriji upravičenosti do konverzije, ki jih je postavilo ZBS, pa krog upravičencev neutemeljeno močno zožujejo.

a. Kriteriji, ki jih je postavilo ZBS, se nanašajo na druge morebitne sporne točke kreditnih pogodb (enostransko določanje obrestne mere s strani banke in druge) in ne na neomejeno tečajno tveganje. Gre za pogoje, o katerih je Sodišče Evropske unije v zadnjih dveh desetletjih res že večkrat odločalo in ugotovilo, da so do potrošnika nepošteni, vendar se ti pogoji ne pojavljajo kot bistven element

tožb v sodnih postopkih in zato v slovenskem kontekstu ne bodo pripeljali do rešitve problema neomejenega valutnega tveganja.

b. Med kriteriji upravičenosti do konverzije se navaja tudi odsotnost podpisane izjave o valutnem tveganju v obdobju od 2007 do 2010, čeprav je Sodišče EU že pojasnilo, da gre v primeru izjave o valutnem tveganju za abstraktno izjavo, ki ne dokazuje, da je bil potrošnik dejansko obveščen o možnih spremembah tečajev in njihovih učinkih na njegove finančne obveznosti. Vrhovno sodišče Španije je v sodbi v primeru kredita v švicarskih frankih celo zapisalo, da ima vključitev takšne abstraktne izjave v pogodbo manipulativni namen.

c. Predlagana rešitev, da se konverzija izvede zgolj za neodplačani del glavnice, ki ne upošteva preteklih preplačil zaradi tečajnih sprememb, še dodatno zmanjšuje število obseg kreditojemalcev, ki jim je pobuda namenjena, saj je nerelevantna za kreditojemalce s krajšo ročnostjo kredita. Prav tako rešitev ne zajema že odplačanih, konvertiranih ali prenesenih kreditov.

2.

V predlogu postopka konverzije se znova pojavljajo nepoštena rešitve, čemur odločno nasprotujemo. To nas samo še utrjuje v prepričanju, da je v bančnem sektorju ukoreninjen vzorec poslovne prakse, ki ne upošteva interesov komitentov in načel varstva potrošnikov. V skladu s smernicami ZBS bi se namreč potrošnik odpovedal pravici do sodnega varstva iz naslova morebitnih nepoštenih pogojev in neizpolnitve pojasnilne dolžnosti še preden bi v roke prejel konkretno ponudbo banke, iz katere bi bilo razvidno, kolikšne bi bile njegove preostale obveznosti po opravljeni konverziji in kakšni bi bili pogoji novega kredita, s katerim bi te obveznosti pokrili. Potrošnik, ki bi ugotovil, da mu finančni učinki konverzije in pogoji novega kredita ne ustrezajo, bi ponudbo banke sicer lahko zavrnil in obdržal kredit v švicarskih frankih, vendar se je ne glede na to že s prvim korakom, v katerem je izrazil načelni interes za konverzijo, odpovedal sodnemu varstvu v zvezi s tem kreditom.

Združenje Frank bo sprožilo ustrezne postopke proti vsem institucijam, ki so sodelovale pri pripravi, odobritvi in sprejemu dokumenta, ki od potrošnika nezakonito zahteva odpoved sodnemu varstvu, še preden se je imel ta možnost seznaniti s konkretno ponudbo za konverzijo in nov kredit v njegovem primeru. Varstvo potrošnikov je jasno: potrošnik se ne more sam odpovedati varstvu pred nepoštenimi pogoji, razen v izrednih situacijah in po tem, ko je o nepoštenih pogojih v njegovi pogodbi že presodilo sodišče.

Sklep

Na podlagi zgoraj zapsanega ugotavljamo, da je predlog v nasprotju s stališčem, ki ga je v pogajanjih kot mediator zastopalo Ministrstvo za finance. Rešitev ni sistemska (veljavna za vse), je nedorečena glede časovnih okvirov in uvaja nove nepoštena elemente v odnos med ponudnikom (banko) in potrošnikom (kreditojemalcem).

V ZBS želijo z objavljenimi smernicami prepričati zainteresirano javnost – poslance in poslanke, novinarje in novinarko, ter državljane in državljanke na splošno -, da sistemska rešitev ni več potrebna oziroma oddaljiti njeno sprejemanje, ki se napoveduje za jesen. Sistemska rešitev, ki bi edina zajela veliko večino kreditorejmalcev, ima podporo tudi s strani Evropske komisije, ki zagovarja in dopušča sistemske ukrepe, v kolikor so ti uravnoteženi in skladni s pravnim redom Evropske unije.

Celotno besedilo Smernic CHF, kot so objavljene na spletni strani ZBS na današnji dan je dostopno na: http://www.zdruzenje-frank.si/Smernice_CHF.pdf (datum dokumenta: 18.6.2020)

Matjaž Sušnik
Predsednik Združenja Frank